

PANEVĖŽIO LOPŠELIO-DARŽELIO „PUŠYNĖLIS“ SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Smurto ir patyčių prevencijos įgyvendinimo tvarkos aprašas (toliau – tvarka) nustato lopšelio-darželio (toliau – mokykla) priemonių sistemą saugios nuo smurto ir patyčių aplinkos kūrimui mokykloje.
2. Tvarka parengta vadovaujantis Smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministro 2017 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. V-190.
3. Prevencija suprantama kaip priemonės ir būdai, kuriais siekiama užkirsti kelią socialinės rizikos veiksniams atsirasti arba jų įtakai sumažinti, stiprinti apsauginius veiksnius. Prevencija yra nuolatinis, cikliškas (ne baigtinis) procesas, apimantis esamų arba potencialiai galimų problemų identifikavimą, tinkamų priemonių joms spręsti parinkimą ir vykdymą, poveikio į(si)vertinimą ir tolesnių veiksmų planavimą.
4. Prevencijos tikslas – sukurti saugią, vaiko asmenybės augimui, brandai ir ugdymuisi palankią aplinką mokykloje, kurioje vaikai jaučiasi gerbiami, priimti, saugūs, jų nuomonė yra išklausa ir vertinama. Psichologinė vaikų savijauta ir saugumas mokykloje susijęs su emocine vaikų, mokyklos darbuotojų, tėvų (toliau – mokyklos bendruomenės nariai) gerove, jų tarpusavio santykiais.
5. Prevencijos priemonės, nukreiptos į visus mokyklos vaikus, padeda išvengti problemų (pvz., patyčių ar kitokio smurto) atsiradimo ir mažinti egzistuojančių problemų mastą.
6. Intervencija suprantama kaip mokyklos vadovo, pavaduotojo, auklėtojų, švietimo pagalbos specialistų ir kitų mokyklos darbuotojų (toliau – mokyklos darbuotojai) koordinuoti veiksmai, nukreipti į smurto ir patyčių stabdymą, taip pat – švietimo pagalbos priemonių visumą.
7. Tvarkoje vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme.

II. LOPŠELIO-DARŽELIO „PUŠYNĖLIS“ VEIKLA IR VALDYMAS

8. Saugios aplinkos mokykloje kūrimas apima glaudžiai tarpusavyje susijusius, integraliai veikiančius komponentus: mokyklos veiklą ir valdymą, socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymą, pozityvaus mokyklos mikroklimato kūrimą, vaikų pozityvių vertybių formavimą ir tėvų (globėjų) (toliau – tėvai) įtraukimą / įsitraukimą.
9. Mokyklos veikla ir valdymas:
 - 9.1. atsakomybė: mokyklos vadovas atsako už Tvarkos įgyvendinimą mokykloje, sveiką, saugią, užkertančią kelią bet kokioms smurto apraiškoms ir žalingiems įpročiams aplinką. Saugios ir palankios aplinkos kūrimu rūpinasi mokyklos vaiko gerovės komisija;
 - 9.2. vertybės: mokykla puoselėja pozityvias vertybes ir bendruomeniškumą (mandagumą, paslaugumą, rūpinimąsi kitais, pagarbą, pasitikėjimą, solidarumą, lygiateisiškumą ir kt.), kurias atitinka visų mokyklos darbuotojų elgesys ir veikla;
 - 9.3. elgesio normos: mokykloje susitariama dėl elgesio taisyklių (normų), kuriose aiškiai reglamentuojamas tiek pozityvus / laukiamas, tiek neleistinas / nepageidaujamas bendruomenės narių elgesys.

9.4. pareigybių aprašai: mokyklos darbuotojų pareigybių aprašuose numatyta atsakomybė už emociškai saugios mokymo(si) aplinkos mokykloje puoselėjimą, reagavimą į smurtą ir patyčias pagal mokyklos nustatytą tvarką;

9.5. reagavimo į smurtą ir patyčias mokykloje tvarka: mokyklos vadovas įsakymu patvirtina smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo mokykloje tvarką;

9.6. visi mokyklos darbuotojai reaguoja į smurtą ir patyčias nepriklausomai nuo smurto ir patyčių formos, turinio, lyties, amžiaus, socialinio statuso, religinės ar tautinės priklausomybės ar kitų asmens ypatybių;

9.7. pranešimų apie smurtą ir patyčias procedūrą (kokia forma, kam ir per kiek laiko apie smurtą ir patyčias praneša mokyklos bendruomenės nariai);

8.5.3. apibrėžia mokyklos darbuotojų veiksmų seką ir jų tarpusavio bendradarbiavimą, įtarus ar pastebėjus smurtą ar patyčias tarp mokinių;

8.5.4. nustato, kokių priemonių imasi mokyklos vadovas, gavęs pranešimą, kad mokyklos darbuotojas patiria smurtą ar patyčias ar pats smurtauja ar tyčiojasi;

8.5.5. apibrėžia smurto ir patyčių atvejų mokykloje registravimo tvarką (patyčių dinamikos analizei ir atitinkamų prevencijos ir intervencijos priemonių planavimui);

8.5.6. numato švietimo pagalbos ar kitos reikalingos pagalbos (pvz., policijos, medicininės pagalbos) priemones smurtą ar patyčias patyrusiems ar smurtavusiems dalyviams, stebėtojams (mokiniams), tėvams;

8.6. mokyklos bendruomenės narių informavimas: su mokyklos nustatyta smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos tvarka pasirašytinai supažindinami visi mokyklos bendruomenės nariai;

8.7. bendradarbiavimas: mokykla, vykdydama veiklas, orientuotas į smurto ir patyčių prevenciją, bendradarbiauja su vaikų tėvais, vietos bendruomene, savivaldybėse esančiomis įstaigomis ar organizacijomis, kitais suinteresuotais asmenimis.

9. Socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymas:

9.1. mokyklos pedagoginių darbuotojų profesinė kompetencija: pedagoginiai darbuotojai ne rečiau kaip kartą per ketverius metus tobulina kvalifikaciją mokinių socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymo srityje, taip pat tobulina asmenines socialines ir emocines kompetencijas.

10. Pozityvaus mokyklos mikroklimato kūrimas:

10.1. mokyklos bendruomenės narių santykiai: mokykloje kuriama ugdymo(si) aplinka, palanki asmenybės ūgčiai, kuriami pozityvūs, tarpusavio pagarba, parama ir pasitikėjimu, bendromis vertybėmis grįsti santykiai, puoselėjamos vaikų stiprybės ir galios, skatinami ir stiprinami bendrumo, tapatumo ir priklausymo mokyklos bendruomenei jausmai;

10.2. nenutrūkstamas procesas: pozityvaus mokyklos mikroklimato kūrimas ir puoselėjimas yra nenutrūkstamas, cikliškas procesas, susidedantis iš nuoseklių penkių etapų:

10.2.1. esamos situacijos įvertinimo: mokyklos vaiko gerovės komisija, vadovaudamasi mokyklos veiklos kokybei įsivertinti ir tobulinti skirtais instrumentais ar kitais pasirinktais būdais (apklausa, stebėjimu, pokalbiais ar kt.), reguliariai renka informaciją apie ugdymo(si) aplinkos saugumą, mokyklos bendruomenės narių tarpusavio santykius ir identifikuoja aktualias problemas;

10.2.2. mokyklos bendruomenės narių sąmoningumo didinimo ir įsitraukimo: pozityvaus mokyklos mikroklimato kūrimu ir pozityvių vertybių puoselėjimu rūpinasi mokyklos vadovas, mokyklos vaiko gerovės komisija, į šį procesą įsitraukia visi mokyklos bendruomenės nariai, sprendimų ieškoma kartu diskutuojant ir tariantis;

10.2.3. tinkamų prevencijos ir intervencijos priemonių (taip pat ir prevencinių programų įgyvendinimo) mikroklimatui gerinti planavimo: numatomos prevencijos ir intervencijos priemonės (toliau – Priemonės), siekiant spręsti identifikuotas problemas, mažinti su jomis susijusius rizikos veiksnius ir didinti apsauginių veiksnių įtaką;

10.2.4. Priemonių įgyvendinimo: mokyklos darbuotojai pagal pasiskirstytas atsakomybes įgyvendina numatytas Priemones. Priemonių įgyvendinimą koordinuoja mokyklos vadovo paskirtas mokyklos darbuotojas;

10.2.5. Priemonių veiksmingumo vertinimo: analizuojami pasiekti rezultatai, sėkmės veiksniai ir trukdžiai, numatomos galimybės tobulinti Priemones.

12. Tėvų įtraukimas / įsitraukimas:

12.1. tėvų aktyvumo skatinimas: skatinamas tėvų dalyvavimas kuriant saugią mokymo(si) aplinką mokykloje, įtraukiant juos į Priemonių planavimą ir įgyvendinimą, kitas veiklas, atstovavimą mokyklai vietos bendruomenėje;

12.2. tėvų konsultavimas, informavimas: vykdomas tėvų konsultavimas ir informavimas patyčių ir smurto prevencijos, saugios aplinkos mokykloje kūrimo klausimais.

VII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

21. Ši Tvarka bus skelbiama interneto Panevėžio lopšelio-darželio „Pušynėlis“ svetainėje (www.pusynelis.lt). Lopšelio-darželio direktorius su programa pasirašytinai supažindins visus darbuotojus.

PRITARTA

Lopšelio-darželio tarybos 2017-04-26 posėdyje

Protokolas Nr. 2

PANEVĖŽIO LOPŠELIO-DARŽELIO „PUŠYNĖLIS“ REAGAVIMO Į SMURTĄ IR PATYČIAS MOKYKLOJE TVARKA

1. Lopšelis-darželis (toliau – mokykla) puoselėja pozityvias vertybes ir bendruomeniškumą (mandagumą, paslaugumą, rūpinimąsi kitais, pagarbą, pasitikėjimą, solidarumą, lygiateisiškumą ir kt.), kurias atitinka visų mokyklos darbuotojų elgesys ir veikla;
2. Mokykloje susitariama dėl elgesio taisyklių (normų), kuriose aiškiai reglamentuojamas tiek pozityvus / laukiamas, tiek neleistinas / nepageidaujamas bendruomenės narių elgesys.
3. Darbuotojų pareigybių aprašuose numatyta atsakomybė už emociškai saugios mokymo(si) aplinkos mokykloje puoselėjimą, reagavimą į smurtą ir patyčias pagal mokyklos nustatytą tvarką;
4. Visi mokyklos darbuotojai reaguoja į smurtą ir patyčias nepriklausomai nuo smurto ir patyčių formos, turinio, lyties, amžiaus, socialinio statuso, religinės ar tautinės priklausomybės ar kitų asmens ypatybių;
5. Pranešimų apie smurtą ir patyčias procedūra:
 - 5.1. Bendruomenės atstovas, įtaręs ar pastebėjęs smurtą ar patyčias, tuojau pat praneša mokyklos vadovui arba jo įgaliotam asmeniui.
 - 5.2. Po žodinio pranešimo, asmuo, pastebėjęs smurto ar patyčių atvejį (toliau - atvejį), mokyklos vadovui ir Vaiko gerovės komisijai pateikia raštišką atvejo aprašymą;
 - 5.3. Tokia pat informacija teikiama savivaldybės švietimo pagalbos arba pedagoginės psichologinės tarnybos atsakingiems asmenims
 - 5.4. Vadovas nedelsiant apie atvejį informuoja Vaikų teisių apsaugos tarnybą (tel.440573, 868876588) ir Švietimo ir jaunimo skyrių (tel. 501380, 501369) ir (ar policiją), kartu su Vaiko gerovės komisija arba jos paskirtas narys, koordinuojantis smurto prevencijos veiklos sritį svarsto įvykio aplinkybes ir problemos šalinimo būdus.
 - 5.5. Numato švietimo pagalbos ar kitos reikalingos pagalbos (pvz., policijos, medicininės pagalbos) priemones smurtą ar patyčias patyrusiems ar smurtavusiems dalyviams, tėvams;
 - 5.6. Smurto ir patyčių atvejai mokykloje registruojami specialiajame žurnale.
6. Saugios nuo smurto ir patyčių aplinkos kūrimo mokykloje veiklos kryptis reglamentuoja smurto ir patyčių prevencijos tvarkos aprašas.
7. Mokyklos bendruomenės nariai supažindinti su mokyklos nustatyta smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos tvarka pasirašytinai.

PRITARTA

Lopšelio-darželio tarybos 2017-08-31 posėdyje
Protokolas Nr. 6